

Drie-parkenwandeling Utrecht-Noordoost

Lengte: 6 kilometer

Start: Tuinenpark De Pioniers. Kögllaan 30, 3571 PZ Utrecht

De drie-parkenwandeling voert langs de drie tuinenparken in Utrecht-Noordoost en een aantal interessante punten in de wijken Voordorp en Veemarkt. Veel aandacht is er voor de ecologische waarde van die punten; zij vormen verbindingsschakels met het nabije Nationaal Park de Utrechtse Heuvelrug. De wandeling is ontwikkeld als onderdeel van het initiatief *Zusterpark Voordorp*, waarmee de wijk Voordorp zich als groene zone verbindt met het Nationale Park De Utrechtse Heuvelrug.

De wandeling kan ook gelopen worden met een app van Komoot of van IZI-travel.

IZI Travel

Komoot

Route

De Pioniers (1) Ga het park binnen, loop naar de pomp op het plein en schuin rechts voor je zie je de **Beleeftuin (2)**. Daarna terug langs de pomp naar de loods en daar rechtsaf de Perenlaan in. Dan tweede pad rechts: Kersenlaan. Vervolgens linksaf 't Laantje en al snel weer naar rechts: de Appellaan, brug over en vervolgens ga je weer rechts de Merellaan in. Loop deze uit, hij gaat over in de Rozenlaan. Aan het eind ga je linksaf, de Narcislaan in. Over de brug en weer linksaf de Lijsterlaan in. Via de uitgang rechts verlaat je het park. Steek de brug van de Sartreweg over en ga aan de overkant linksaf. Je loopt nu langs de **groenstrook van de wijk Veemarkt (3)**.

Loop langs de brandweerkazerne en steek de Aartsbisschop Romerostraat over. Ga rechtsaf en meteen weer linksaf: Pal Maletterstraat. Een eindje verderop linksaf het pad op naar het water. Dit pad maakt een bocht naar rechts, je bent nu op het **Wilgendijkje (4)** en ziet rechts de dierenweide. Verderop aan de rechterhand zie je de ingang van **Tuinenpark Ons Buiten (5)**. Ga hier naar binnen. Rechtdoor langs de loods volg je de Monnikskaplaan. Aan het eind rechtsaf: de Heijmans en Thijsselaan. Vervolgens ga je rechtsaf Keizerskroonlaan. Aan het eind kom je weer uit bij de **Dierenweide (6)**, waar je een kijkje kunt nemen. Verlaat het park via de andere ingang aan je linkerhand.

Ga na de uitgang direct linksaf het voetpad op en een klein stukje voorbij het gebouw van de kinderopvang rechtsaf tussen twee grasvelden. Je komt nu in **De Voortuin (7)**. Verlaat de Voortuin door het hek aan de rechterkant. Je loopt nu langs de kersenbomen aan je rechterhand en ziet er een bankje met een bord **Zusterpark Voordorp (8)**, loop voorbij de bushalte naar de containers en steek de Aartsbisschop Romerostraat over. Je komt in de Augusto

Sandinostraat en loopt daar langs de groenvakken die in zelfbeheer zijn bij de bewoners. Na nummer 48 ga je linksaf en na nummer 68 (aan de rechterkant) ga je door een hekje rechts. Je komt nu in de gemeenschappelijke tuin van **Het Groene Dak (9)**.

Loop recht door dit binnenterrein over het pad achter de huizen tot de picknickbank en ga daar naar rechts, tot je een viersprong tegenkomt. Neem het pad dat langs de vijver en het bankje loopt (vijver aan je linkerhand), sla daarna linksaf en rechtsaf en loop door de uitgang. Je bent weer op de Augusto Sandinostraat en ziet links de verhoogde A27 voor je.

Je steekt zo het bruggetje over de sloot over, maar kijk even naar de putten aan de slootkant van de weg, met de **roosters voor amfibieën (10)**. Ga dus de brug over en dan naar links. Voor je zie je de **Parkstrook (11)** langs de A27. Volg het pad met het geluidsscherm aan je rechterhand. Loop dit pad helemaal uit.

lets verderop bij een speeltuintje is het beginpunt van het klompenpad Beukenburgerburgerpad (13 km.) dat onder het viaduct doorgaat naar de Hoogekampse plas en landgoed Beukenburg en via Groenekan weer hier terugkomt.

Aan het eind kom je via een bruggetje uit op de Voordorpsedijk met aan je rechterhand de **schanskorf (12)** onder de A27. Ga op de Voordorpsedijk linksaf en loop naar de spoorwegovergang. Ervoor zie je links bij het fietspad drie appelbomen (initiatief Zusterpark) en het **Gemaal Voordorp (13)**.

Je kruist hierna achter elkaar **vier verschillende spoorlijnen (14)**. Ga na de laatste spoorlijn rechtsaf de Bastionweg op.

Route inkorten: Je kunt hier ook linksaf gaan voor een kortere route. Je pakt de hoofdroute weer verderop weer op bij het fietspad aan je linkerhand dat naar de spoorwegovergang voert.

Ga rechtsaf de Bastionweg op. In de bocht zie je aan je rechterhand het **Tuinenpark de Bastion (15)**. Ga bij de eerste mogelijkheid linksaf en loop dwars over het fort door **Fort Blauwkapel (16)**. De route gaat rechtdoor over het fort, halverwege zie je links de oude kapel.

Uitbreiding: Tegenover het eerste huis is rechts een hek dat toegang geeft tot een voetpad dat westelijk over het fort gaat, je kunt dit pad kiezen als uitbreiding. Het komt verderop weer uit op de klinkerweg.

Aan het eind kom je weer uit op de Bastionweg. Ga rechtsaf en daarna linksaf via het fietspad onder het spoor door. Rechts zie je een café, *Mevrouw Peer*, voor eventuele versnaperingen en de speeltuin De Pan. De route gaat meteen na de spoorwegovergang linksaf het Lubachpad op. je bent nu in het park **De Groene Kop (17)**. Loop met de bocht mee naar rechts en ga dan naar links bij de ingang van **Tuinenpark De Driehoek (18)**.

Loop langs de sloot en de **fruitbomen (19)** over het Zwaluwpad tot het laatste bruggetje, daar rechtsaf en even later weer rechtsaf: Tortelduifpad. Dit pad brengt je via een bocht naar de andere ingang, waardoor je het park verlaat. Rechts zie je het **Lachende Paard (20)**. Je komt uit op de Winklerlaan, die je rechtdoor vervolgt. Bij de ingang van de school So Fier zie je enkele **boomspiegels (21)** die door de kinderen van de school worden onderhouden.

Aan het eind kom je uit op de Kapteynlaan. Hier eindigt de wandeling. Je kunt rechtsaf gaan voor de bushalte naar het station en De Gaard met horeca + terras voor een drankje.

Ga linksaf als je terug wilt naar De Pioniers. Na de spoorwegovergang ga je direct rechtsaf.

Interessante punten

1. Tuinenpark De Pioniers: een sfeervol tuinenpark in Noordoost Utrecht. In 1935 werd de volkstuinvereniging opgericht om aardappelen, groente en fruit te verbouwen; een welkome aanvulling voor de armere gezinnen. Nu heeft het park vooral een maatschappelijke, recreatieve en ecologische functie. Onder de Pioniers vind je gepensioneerden die hun eigen groenten kweken, jonge gezinnen die een speelhoekje voor de kinderen aanleggen, natuurliefhebbers die hun tuin als biotoopje zien en kunstenaars die creatieve ideeën op hun stukje grond kwijt kunnen.

2. Beleeftuin: De beleeftuin is een tuin voor iedereen. Deze tuin, die grenst aan het voorplein is bedoeld om elkaar te ontmoeten, activiteiten te ontwikkelen en voor educatieve doeleinden te gebruiken. Er staat een picknicktafel en er is een overkapping waaronder je droog kan zitten met een kleine groep mensen of een workshop kunt volgen. Het open huisje heeft een lemen wand en een sedumdak. De omheining van de tuin bestaat uit een vlechtwerk van wilgentenen, waar plukfruit tegenaan groeit, zoals bramen en frambozen. In de bakken groeien vier categorieën planten: kruiden, vlinder- en bijenplanten, vergeten groentes en éénjarigen.

3. Groenstrook Veemarkt: Samen met de bewoners van de Sartreweg is de ruimte tussen de stoep en het fietspad opnieuw ingericht met meer ruimte voor groen in zelfbeheer.

4. Wilgendijkje: Dit dijkje, tussen Tuinenpark Ons Buiten en het zogenaamde AMEV-kanaal ademt een zeer oudhollandse sfeer, met de knotwilgen en al het water. Ongeveer halverwege is de inlaat vanuit het AMEV-kanaal naar de sloten van Ons Buiten. U heeft een prachtig zicht op de dierenweide (rechts) en de fraaie architectuur van de woningen (links en rechts) die zijn ontworpen door Theo Bosch; ze zijn licht van kleur, maar robuust gestuukt in pasteltinten. De rijtjes eengezinswoningen aan de rechterkant hebben aan de uiteinden opvallende ronde aanbouwen. Per bouwlaag neemt de diepte van de woningen af, met een getrapte vorm als resultaat. De zolderverdiepingen hebben in het midden een halfronde glazen dakstrook, die de bijnaam 'treincoupétje' kreeg. Die zorgt voor veel licht en uitzicht op de groene omgeving. De woningen oogstten destijds veel waardering. Het project werd bekroond met de Archinorm Stadsverfraaiingsprijs en de Rietveldprijs 1993. In het juryrapport stond: "De

ontspannenheid van het landleven, die in menige uitbreidingswijk wordt vernietigd door de doodse strengheid van het gemiddelde woningbouwplan, is in dit complex op bewonderenswaardige wijze gehandhaafd.”

5. Tuinenpark Ons Buiten: Hier tref je een gebied van 3,5 hectare midden in de wijk Voordorp. Het bestaat voornamelijk uit siertuinen. Daarnaast is er een gemeenschappelijk gebied met een clubhuis, een opslagschuur, een dierenweide, een salamandertuin, een kruidentuin en een kweekveld. Het park wordt doorsneden door lanen en sloten stammend uit het oude slagenlandschap van het Utrechtse veenweidegebied. Tuinenpark Ons Buiten draagt het Nationaal Keurmerk van Natuurlijk Tuinieren. Het is een natuurlijk park en heeft een hoge ecologische waarde. Op het terrein staan veel bijzondere planten en bomen. Het park kent ook een fauna (eekhoorns, ringslangen, kamsalamanders, egels en soms een ijsvogel), die je niet zo gauw zou verwachten in een stedelijke omgeving. Wie later nog eens terug wil komen kan een speciale route lopen langs de vele bijzondere bomen in het park.

6. De dierenweide: De dierenweide van Tuinenpark Ons Buiten is een geliefd doel voor veel bewoners in de wijk, al dan niet met kinderen of kleinkinderen. De laatste jaren is de dierenweide uitgebouwd met een grotere diversiteit aan dieren en diersoorten. Je vindt er schapen en geiten, een bijzondere caviaweide, waar de dieren ook 's winters buiten zijn. Met prachtige kippen, een paar konijnen en tot slot de fraaie roodkopganzen en Orpington-eenden. De dieren worden verzorgd door tuinders van de vereniging en vrijwilligers uit de buurt.

7. De Voortuin: Een gezamenlijke tuin waar de bewoners van Voordorp fruit, groenten, bloemen en kruiden verbouwen en oogsten. Een plek om gezamenlijke (tuin)activiteiten te ontplooiën en het is een levendig ontmoetingspunt in de wijk. Tuinieren doen de bewoners samen. Plukken en oogsten van de kruiden en bessen mag iedereen. De oogst van groentes is voor de vrijwilligers. Elke tweede zondag in de maand werken zij, als het weer het toelaat, tussen 11.00 en 13.00 uur in de tuin. Op deze meewerkdag is iedereen welkom. Onder kersenbomen bij het huidige Wevehuis staat een bank die geplaatst is om te markeren dat Voordorp deel uitmaakt van Zusterparken Utrechtse Heuvelrug.

8. Zusterpark Voordorp: Op 21 juni 2021 vond hier de start plaats van het Zusterpark Voordorp. Bewoners van de wijk versterken groene initiatieven met als doel van Voordorp één groot park maken, verbonden met Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Voor de bewoners en de natuur. Ze

werken aan groene verbindingen waarvan ze zelf kunnen genieten en die tegelijk als ecologische verbindingen werken voor planten en dieren. Van wijk naar wijk en van Voordorp naar buiten de stad. Deze wandeling is een van de resultaten van dit initiatief.

9. Groene Dak: Dit complex bestaat sinds 1993 en is het eerste ecologische woonproject in Utrecht. Er zijn 66 woningen, die samen een grote gemeenschappelijke binnentuin delen, met als middelpunt het tuinhuis voor bewonersfeesten en bijeenkomsten. Zowel het ecologische als het sociale aspect vinden de bewoners belangrijk. Het ecologische aspect zit hem in het verantwoord omgaan met energie, water, materialen en afval. In de tuin streeft men naar zoveel mogelijk biodiversiteit. Het sociale aspect zie je in de diversiteit van leefvormen. Er zijn zowel huur- als koopwoningen, woningen voor grotere en kleinere gezinnen, woningen voor alleenstaanden en samenwonenden, clusterwoningen met minder en meer gedeelde ruimtes. Er is geen uiterlijk verschil tussen koop- en huurwoningen, en de huurwoningen vallen in principe onder sociale huur. De visie daarachter is dat iedereen ecologisch moet kunnen wonen. Wie het Groene Dak via de binnentuin aan de oostkant verlaat, moet even naar de putten kijken aan de overkant van de straat. De bewoners merkten op dat daar veel padden, kikkers en salamanders in verdwenen. De gemeente heeft roosters voor de ingangen geplaatst. Hierdoor vallen de amfibieën op hun tocht van de tuin naar het water niet meer in de put.

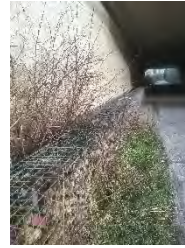

10. Parkstrook: langs de A27: Utrecht Oost kampt regelmatig met wateroverlast. Daarvoor is nu bijvoorbeeld in de Zeeheldenbuurt een groot project uitgevoerd om via wadi's het water beter op te vangen en vertraagd af te voeren. Maar bij het ontwerp van Voordorp is al goed geanticipeerd op het vele water dat soms naar beneden komt. Deze natte strook is een klein, groen paradijs vlak naast de snelweg. Met wat geluk zie je er de ijsvogel.

11. Water: Ten noorden van de skatebaan, die er nogal verlaten bij ligt, zie je twee grote, ronde buizen onder de snelweg uitkomen in het water. Deze pijpen voeren al het water af dat aan de andere kant van de snelweg in de polder ten oosten van Utrecht valt (De Voorveldse Polder heet dit gebied, evenals het park dat ten zuiden van de Veemarkt en de Biltse Rading ligt). Dit water stroomt via de sloot langs de snelweg naar het noorden, gaat dan richting spoorwegovergang en vervolgens via het gemaal bij het spoor weer terug langs Voordorp. Bij de brug naast Ons Buiten gaat het dan rechtsaf, richting de Driehoek, en via Fort Blauwkapel naar de Vecht.

12. Schanskorf: De Voordorpsedijk loopt rechts onder de A27 door. Er is een passage, achter het muurtje aan de overkant van de weg, waar muizen, padden en kikkers een veilige route tussen oost en west. Het is daarmee **de** ecologische verbinding tussen de Utrechtse Heuvelrug en de groene zones in de wijk Voordorp.

13. Gemaal: Vlak voor de spoorwegovergang zie je links een gemaal. Via een automatisch werkend systeem worden takken en vuilnis uit het water geharkt. Bovendien wordt het water hier omhoog gepompt, zodat het verderop voldoende stroming houdt richting de Vecht. Links van het gemaal drie recent aangeplante appelbomen.

14. Spoorwegen: Na het gemaal kruis je maar liefst vier keer een spoorweg binnen een paar honderd meter. Eerst het spoor van het museumlijntje, de verbinding tussen Utrecht Centraal en het spoorwegmuseum, vervolgens ga je onder het spoor door van de lijn Utrecht-Amersfoort. Daarna kruis je de vroegere verbinding tussen Hilversum en station Maliebaan. Die lijn is al lang opgeheven, onlangs is hier een stuk spoor verwijderd. Vervolgens de huidige lijn van Hilversum naar Utrecht Centraal, die hier een scherpe bocht moet maken. Daarom ligt het spoor ook een beetje schuin, zodat de trein een beetje kan overhellen in de bocht, net als de wielrenners en schaatsers doen als ze een scherpe bocht moeten nemen.

15. Tuinenpark de Bastion: Een bijzonder complex dat in privé-eigendom is en waarvan stukjes verhuurd worden aan ongeveer 40 mensen. Sommigen bivakkeren al vele jaren op deze plek. Je zou het als het vierde tuinenpark kunnen zien, waar de aandacht sterk op moestuinen is gericht. Het park is niet ingericht om er een wandeling doorheen te maken. De kippen, ganzen en soms kalkoenen lijken zich hier thuis te voelen.

16. Fort Blauwkapel (gebouwd rond 1820) ligt rondom het dorpje Blauwkapel met z'n 15e-eeuwse kerkje. Het fort heeft een klein bedrijventerrein, een natuurgebied en een scoutinggroep in het bomvrije wachthuis. Het westelijk deel van het fort is geopend als recreatieterrein voor het publiek. Fort Blauwkapel is één van de grootste forten van de Waterlinie en werd rondom een bestaand dorpje aangelegd. Het fort dankt zijn naam aan de kapel van dit dorpje; de wanden en het tongewelf waren vroeger blauw geverfd, de kleur van Maria. Op het fort zie je een bijzondere combinatie van nieuwe bouwstijlen en oude geschiedenis.

17. De Groene Kop: Hier zie je een overblijfsel van het weidegebied dat hier tot in de 20ste eeuw aanwezig was. Een deel wordt gebruikt en beheerd door volkstuinders, o.a. van De Driehoek, en een deel door duivenhouders. Met de herinrichting van de Groene Kop is de toegankelijkheid van het groen vergroot en is een betere waterberging gerealiseerd. Dat was nodig omdat dit een van de laagste punten van de stad was, met als gevolg regelmatig wateroverlast bij De Driehoek en Ons Buiten. Nu is er in totaal ongeveer 6000 m² oppervlaktewater bijgekomen. Er kwam ook een bruggetje met een nieuwe ingang naar De Driehoek. Het Lubachpad is genoemd naar Hans Lubach, een actieve inwoner van Tuindorp-Oost.

18. Tuinenpark de Driehoek: Dit is een stiltepark waar geen speelvoorzieningen zijn. Het is een ecologisch tuinenpark waar zoveel mogelijk de beginselen van het natuurlijk tuinieren gevolgd worden. Dit houdt in dat giftige bestrijdingsmiddelen verboden zijn en dat gebruik gemaakt wordt van milieuvriendelijke materialen bij het tuinieren en bij het (ver)bouwen van huisjes en andere opstallen.

19. Fruitbomen: Bijzonder in dit park zijn de lanen langs de sloten met oude rassen van fruitbomen. Vooral in het voorjaar is het een feest om daar te wandelen.

20. Het Lachende Paard: Dit terrein ligt tussen het zorgcentrum, nieuwe flats met appartementen en De Driehoek in. Zoals de naam al doet vermoeden lopen er paarden, maar er zijn ook ezels, geiten, schapen, varkens en kippen. Sinds begin 2005 beheren vrijwilligers dit terrein.

21. Boomspiegels: Aan de Winklerlaan is SO Fier een school voor kinderen die extra begeleiding nodig hebben. Kinderen van deze school onderhouden samen met bewoners en leerkrachten enkel boomsingels langs deze laan.

Drie parkenwandeling Utrecht Noordoost - Toelichting

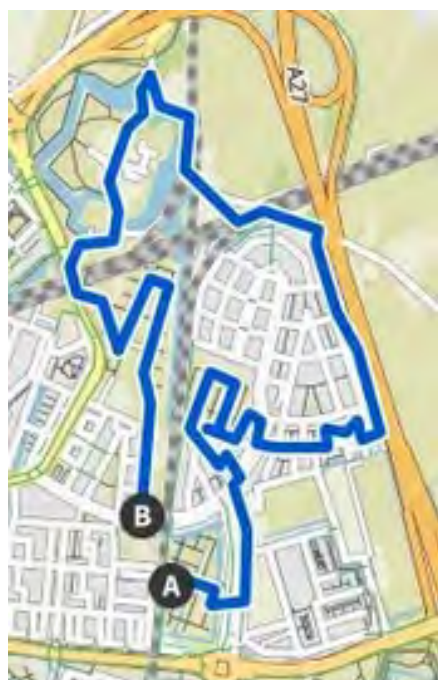
De *Drie parkenwandeling Utrecht Noordoost* verbindt drie tuinenparken in de stad: De Pioniers, Ons Buiten en De Driehoek. De wandeling gaat door deze drie parken en door de wijken Voordorp, Veemarkt en Tuindorp-Oost.

De route voert niet alleen door deze drie groene parken in de stad, maar gaat ook langs diverse locaties waar bewoners groene initiatieven hebben ontwikkeld. De wandeling is 6 kilometer lang en gaat grotendeels over wandel- en fietspaden. De wandeling is ontwikkeld als onderdeel van het project Voordorp – Zusterpark Utrechtse Heuvelrug, waarmee groene verbindingen tussen de stad en het Nationale Park worden versterkt.

Voor wandelaars die liever met hun smartphone de route lopen, kunnen kiezen uit twee apps:

Via Komoot is de wandeling ook beschikbaar voor blinden en slechtzienden, dankzij een optie voor gesproken navigatie. Via IZI Travel is een preview beschikbaar met foto's van alle onderdelen van de wandeling.

Meer informatie:

Voor de wandeling:

Leo Lentz – leorene.lentz@gmail.com

Richard Tukker – richard.tukker@ziggo.nl

Voor Voordorp Zusterpark: Frans van den Berg – kijkeven@tiscali.nl

Websites tuinenparken:

<http://www.onsbuitenutrecht.nl/>

<https://www.depioniers.nl/>

<https://driehoektuin.nl/>